

گفت‌وگوی اختصاصی با
دبیر اجرایی سمینار بایش
وضعیت و عیب‌یابی تجهیزات

ویج کلین

ویژه نمایشگاه صنعت نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی

ویژه نامه شماره یک - اردیبهشت ۱۴۰۳

گفت‌وگوی اختصاصی با
مدیر بازرگانی شرکت
پترو صنعت عادل

همه چیز درباره نظافت در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی

- مزایای نظافت شیمیایی در صنعت نفت و گاز
- معرفی دو نوع دستگاه ضروری نظافت مکانیزه در پالایشگاه‌ها
- نمایشگاه نفت و گاز: سکوی پرتاب نوآوری و دروازه‌ای به سوی فرصت‌ها
- اهمیت تکمیل زنجیره ارزش در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی
- نفت چه زمانی کشف شد؟
- تاریخچه صنعت نفت مدرن

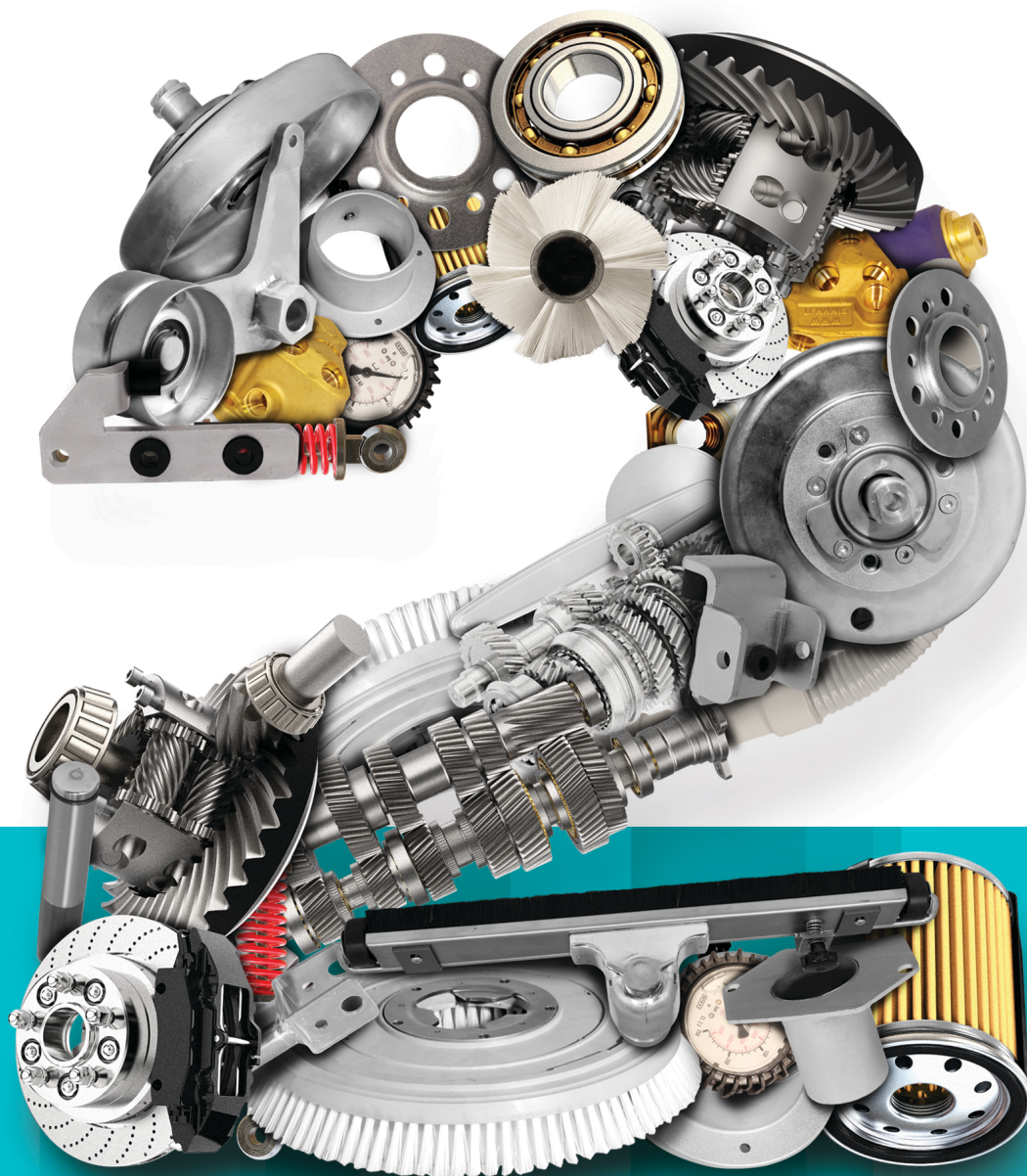
تلفن : ۰۲۱- ۸۷۱۸۴

تلفن همراه: ۰۹۱۲- ۸۷۱۸۴۰۰

www.ebrahimco.com

ابراهیم

راهکارهای نظافت صنعتی

نظافت تا بی‌نهایت با پشتیبانی بی‌وقفه، به اعتبار ۲ میلیون قطعه

مزایای نظافت شیمیایی در صنعت نفت و گاز

نظافت شیمیایی صنعتی یک فرآیند ضروری در صنعت نفت و گاز است، زیرا به حذف انواع مختلف آلاینده‌ها از تجهیزات و خطوط لوله مورد استفاده در اکتشاف، تولید و حمل‌ونقل نفت و گاز کمک می‌کند. این فرآیند در حفظ یکپارچگی و کارایی تجهیزات و جلوگیری از خرابی‌ها که می‌تواند منجر به خرابی پرهزینه، خرابات ایمنی و آسیب‌های زیست‌محیطی شود، حیاتی است.

نظافت شیمیایی شامل استفاده از مواد شیمیایی تخصصی برای تجزیه و حذف انواع رسوب‌ها و آلاینده‌هایی است که در طول زمان در تجهیزات نفت و گاز انباشته می‌شوند. آلاینده‌ها می‌توانند شامل رسوب، زنگ‌زدگی، خوردگی و انواع مختلف رسوب‌گیری مانند هیدرو کربن‌ها، آسفالتین و موم باشند. نظافت شیمیایی را می‌توان برای انواع مختلف تجهیزات و خطوط لوله از جمله مبدل‌های حرارتی، بویلرها، همپها، خطوط لوله و مخازن اعمال کرد.

فرآیند نظافت شیمیایی معمولاً شامل چندین مرحله است، از جمله:

- آماده‌سازی قبل از نظافت:** این مرحله شامل آماده‌سازی تجهیزات و خطوط لوله برای فرآیند نظافت است. این کار شامل تخلیه تجهیزات و حذف هرگونه زباله یا مواد خارجی است که ممکن است در فرآیند نظافت اختلال ایجاد کند.
- گردش شیمیایی:** این مرحله شامل گردش محلول پاک‌کننده

تاریخچه

جدول زمانی رویدادهای کلیدی صنعت نفت

- ۱۸۵۰** - شرکت نفت گاز لایت نفتی توسط آبراهام گسنر، زمین‌شناس کانادایی که فرآیندی را برای پالایش نفت سفید از زغال سنگ ایجاد کرد، تأسیس شد. نفت سفید تمیزتر از روغن نهنگ (سوخت غالب روشنایی در آن زمان) می‌سوخت.
- ۱۸۵۳** - یک چاه تجاری اولیه در لهستان به صورت دستی حفر شد.
- ۱۸۵۴** - اولین پالایشگاه نفت آمریکا توسط ساموئل کیر در پیتسبرگ، PA ساخته شد.
- ۱۸۵۷** - شرکت مریماک آمریکایی چاهی به عمق ۲۸۰ فوت در ترینیداد، کارائیب حفر کرد.
- ۱۸۵۸** - جیمز میلر ویلیامز چاه نفت را در اوایل اسپرینگز، انتاریو، کانادا حفر کرد.
- ۲۷ اوت ۱۸۵۹** - اولین چاه نفت در Titusville, PA توسط ادوین دریک از شرکت نفت پنسیلوانیا راک حفر شد.
- ۱۸۶۶** - تولید نفت در اوایل اسپرینگز، تگزاس آغاز شد.
- ۱۸۶۷** - راکفلر شرکت استاندارد اویل را تشکیل داد.
- ۱۸۷۰** - استاندارد اویل شرکت غالب پالایشی در پنسیلوانیا شد.
- ۱۸۷۰** - نفت سفید جایگزین روغن نهنگ به عنوان سوخت غالب برای روشنایی شد و به عصر روغن نهنگ پایان داد.
- دهه ۱۸۸۰** - پنسیلوانیا ۷۷ درصد از عرضه جهانی نفت را تولید می‌کند. روسیه در دهه ۱۹۰۰ به عنوان تولید کننده غالب در جهان محو شد.
- ۱۸۹۲** - ادوارد آل دوهنی اولین چاه نفت را در لس آنجلس حفر کرد. ظرف پنج سال ۲۵۰ چاه نفت و دویست شرکت نفتی در این منطقه وجود داشت.
- ۱۸۹۴** - اولین میدان نفتی مهم تگزاس در نزدیکی کورسیکانا توسعه یافت و در نهایت اولین پالایشگاه مدرن را در تگزاس ساخت.
- ۱۹۰۰** - استاندارد اویل در کالیفرنیا شروع به کار کرد.
- ۱۰ ژانویه ۱۹۰۱** - آیفشان اسپیندل (Spindletop) معروف، به معنای واقعی کلمه یک فوران کننده نفت بود که قبلاً هرگز در ایالات متحده دیده نشده بود. این کشف در نزدیکی بومونت تگزاس باعث رونق صنعت نفت در تگزاس شد. بیش از ۱۵۰۰ شرکت نفتی ظرف یک سال از آیفشان Spindletop تشکیل شد.
- ۱۹۰۹** - تولید نفت در ایالات متحده از مجموع تولید نفت سایر نقاط جهان پیشی گرفت.
- ۱۹۱۱** - دادگاه عالی ایالات متحده حکم به تجزیه استاندارد اویل تراست داد.
- ۱۹۳۸** - کشف نفت در عربستان سعودی.
- ۱۹۵۶** - بحران سوئز و ملی شدن کانال سوئز توسط مصر.
- ۱۹۶۰** - اوپک در بغداد، عراق تشکیل شد.
- ۱۹۷۴ و ۱۹۷۳** - تحریم نفتی اعراب.
- دهه ۱۹۸۰** - مازاد نفت، قیمت نفت را از ۳۵ دلار در هر بشکه به زیر ۱۰ دلار رساند.
- ۱۹۸۹** - نشت نفت آکسون والدز.
- ۱۹۹۰** - جنگ خلیج فارس.
- ۱۹۹۷** - شکستگی هیدرولیک (فرکینگ) پس از تکمیل این تکنیک توسط شرکت انرژی میچل که آن را از نظر اقتصادی امکان‌پذیر کرد، تکثیر شد.
- دهه ۲۰۰۰** - قیمت نفت افزایش یافت. در حالی که قیمت نفت به طور کلی زیر ۲۵ دلار در هر بشکه باقی ماند، قیمت‌ها در سال ۲۰۰۳ به ۲۰ دلار رسید. قیمت نفت همچنان به بالای ۶۵ دلار در سال ۲۰۰۵ صعود می‌کند و در نهایت به ۱۴۷/۳۰ دلار در سال ۲۰۰۸ رسید.
- ۲۰۰۸** - بحران مالی جهانی، همانطور که قیمت نفت به ۱۴۷ دلار در هر بشکه رسید، بحران مالی جهانی تقاضای اقتصادی را به سرعت کاهش داد.
- ۲۰۱۵** - نفت گلوت، اثربخشی و انفجار تولید نفت در ایالات متحده به دلیل پیشرفت در شکستگی هیدرولیکی منجر به مازاد عرضه جهانی نفت شد. ایالات متحده ممنوعیت صادرات نفت را که برای حفاظت استراتژیک از ذخایر نفت داخلی اعمال شده بود، لغو می‌کرد. سقوط قریب‌الوقوع قیمت نفت در نهایت منجر به ادغام تولیدکنندگان صنعت نفت شد. 📌

شیمیایی از طریق تجهیزات یا خطوط لوله برای مدت زمان مشخص است. این محلول به گونه‌ای طراحی شده که آلاینده‌ها را بدون آسیب‌رساندن به تجهیزات یا آسیب‌رساندن به محیط‌زیست از بین ببرد.

- خنثی سازی:** پس از گردش، محلول تمیزکننده خنثی می‌شود تا اطمینان حاصل کند که مواد شیمیایی باقی مانده قبل از دفع بی‌ضرر می‌شوند.

- بازرسی پس از تمیز کردن:** سپس تجهیزات و خطوط لوله بازرسی می‌شوند تا اطمینان حاصل شود که همه آلاینده‌ها حذف شده‌اند و تجهیزات تمیز و آماده برای استفاده هستند.

نظافت شیمیایی فرآیندی تخصصی است که به پرسنل مجرب و تجهیزات تخصصی نیاز دارد. مواد شیمیایی مورد استفاده در فرآیند نظافت معمولاً خورنده و خطرناک هستند و نیاز به رعایت دقیق پروتکل‌ها و مقررات ایمنی دارند. بنابراین، همکاری با یک ارائه دهنده خدمات نظافت شیمیایی معتبر که دارای تخصص و تجربه برای انجام

بهداشتی و نظافتی بالا دارند، پایش وضعیت مواردی مانند دما، فشار، رطوبت و سایر پارامترهای مهم محیطی، به منظور حفظ شرایط بهداشتی و نظافتی مناسب انجام می‌شود.

به علاوه، از فناوری‌های پیشرفته برای پایش و نظارت بر وضعیت تجهیزات و دستگاه‌ها استفاده می‌شود تا از طریق اتوماسیون و کنترل بهینه فرآیندها، بهبود نظافت صنعتی و حفظ شرایط بهداشتی در محیط‌های صنعتی انجام شود. از این رو، پایش وضعیت و نظافت صنعتی می‌توانند به‌طور هماهنگ با یکدیگر مورد استفاده قرار گیرند تا به بهبود کارایی و کیفیت محیط‌های صنعتی کمک کنند.

بشخصه نظافت صنعتی را لازمه بهتر انجام شدن فعالیت‌های پایش وضعیت می‌دانم. می‌توان گفت نظافت صنعتی بازرسی فنی هم است. بعضی وقت‌ها پرسنل زحمتکش نظافت صنعتی مواردی در حین فعالیتشان می‌بینند که شاید یک دیتابردار یا اپراتور نبیند واگر اهمیت این دو موضوع درست شناخته شود قطعاً می‌توان با کمک این نیروها در کاهش هزینه‌های نت و کاهش توقفات که هدف اصلی پایش وضعیت است تأثیر زیادی گذاشت.

خیلی از شرکت‌ها برای پرسنل نظافت صنعتی، دوره‌های بازرسی برگزار می‌کنند. خود بنده تقریباً تا به حال دو سه مورد آموزش برای پرسنل نظافت صنعتی صنایع مختلف داشته‌ام.

ویک‌کلین به طور کلی «پایش وضعیت» به چه معناست و چه کاربردی دارد؟
پایش وضعیت (Condition Monitoring) به مجموعه فعالیت‌ها و روش‌هایی گفته می‌شود که برای نظارت، اندازه‌گیری و تحلیل وضعیت و عملکرد تجهیزات، دستگاه‌ها یا سیستم‌ها استفاده می‌شود. اصلی‌ترین هدف این فعالیت‌ها، پیش‌بینی و تشخیص مشکلات و خرابی‌ها در مراحل ابتدایی آنها است تا باعث کاهش هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری و عمر مفید تجهیزات شود. این روش برای انواع صنایع از جمله صنایع فولادی، نفت و گاز، خودروسازی، صنایع الکترونیکی و… کاربرد دارد و بهبود عملکرد و کاهش هزینه‌های ناشی از خرابی تجهیزات را فراهم می‌کند.

ویک‌کلین باتوجه به اینکه عايش وضعیت عنصر مهمی از امر نگهداری و پشتیبانی است، داده‌های جمع‌آوری شده از هر بار پایش به چه شکل ذخیره می‌شوند؟

این داده‌ها معمولاً در پایگاه داده‌ها یا سیستم‌های ذخیره‌سازی داده مورد نظر ذخیره می‌شوند. این داده‌ها ممکن است شامل اندازه‌گیری‌های مختلف از وضعیت تجهیزات، اطلاعات زمانی و مکانی، داده‌های سنسورها و سایر اطلاعات مرتبط با وضعیت مورد نظر باشند که به صورت ساختارمند در پایگاه داده‌ها ذخیره شده و برای تحلیل، پیش‌بینی و برنامه‌ریزی فعالیت‌های نگهداری و تعمیرات آینده استفاده می‌شوند.

ویک‌کلین از تکنیک‌های پایش وضعیت برایمان بگویند و اینکه این تکنیک‌ها معمولاً در چه نوع تجهیزاتی استفاده می‌شود؟

تکنیک‌های پایش وضعیت شامل روش‌ها و دستگاه‌های مختلفی است که برای نظارت و اندازه‌گیری وضعیت تجهیزات استفاده می‌شوند. این تکنیک‌ها شامل سنسورها و دستگاه‌های اندازه‌گیری مختلف، تحلیل‌های فیزیکی و شیمیایی، آنالیز روغن، تصویربرداری، اولتراسونیک، ارتعاشات، ترموگرافی و… هستند. این تکنیک‌ها معمولاً در تجهیزات صنعتی از جمله ماشین‌آلات، خطوط تولید، توربین‌ها، همپ‌ها، گیربکس‌ها، تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی و… استفاده می‌شوند.

ویک‌کلین چه روش‌هایی برای پایش وضعیت وجود دارد؟
برخی از روش‌های استفاده شده برای پایش وضعیت شامل استفاده از سنسورها برای اندازه‌گیری فشار، دما، ارتعاشات، جریان و… تحلیل‌های ترموگرافی برای اندازه‌گیری دما و تشخیص نقاط گرمایی، استفاده از اولتراسونیک برای تشخیص نقاط غیرعادی، استفاده از تصویربرداری برای تصویرسازی وضعیت تجهیزات، استفاده از ارتعاشات برای تشخیص لرزش‌های نامناسب، آنالیز روغن جهت بررسی کیفیت و آلودگی روانکارها و … است. این روش‌ها به کمک یکدیگر برای پایش دقیق و صحیح وضعیت تجهیزات مورد استفاده قرار می‌گیرند.

ویک‌کلین پیرامون رابطه «پایش

وضعیت» و «نظافت صنعتی» برایمان

بگویند

به عنوان مثال، در محیط‌های

صنعتی که نیاز به استانداردهای

ایمن و کارآمد این فرآیند است، ضروری است.

نظافت شیمیایی در صنعت نفت و گاز مزایای بی‌شماری دارد که عبارتنداز:

- افزایش کارایی:** به حذف رسوب و سایر آلاینده‌هایی که می‌توانند کارایی تجهیزات را کاهش دهند، کمک می‌کند و در نتیجه بهره‌وری کلی را بهبود می‌بخشد.

- طول عمر بیشتر تجهیزات:** با کاهش تجمع رسوبات خورنده که خرابی تجهیزات را در پی دارد، به افزایش طول عمر تجهیزات کمک می‌کند.

- ایمنی بهبود یافته:** به حذف آلاینده‌هایی که می‌توانند منجر به انسداد در خطوط لوله و آتش‌سوزی و انفجار در مبدل‌های حرارتی شوند، کمک می‌کند.

- بهبود کنترل کیفیت:** با جلوگیری از آلودگی تجهیزات به حفظ کیفیت محصولات کمک می‌کند.

بهداشتی و نظافتی بالا دارند، پایش وضعیت مواردی مانند دما، فشار، رطوبت و سایر پارامترهای مهم محیطی، به منظور حفظ شرایط بهداشتی و نظافتی مناسب انجام می‌شود.

به علاوه، از فناوری‌های پیشرفته برای پایش و نظارت بر وضعیت تجهیزات و دستگاه‌ها استفاده می‌شود تا از طریق اتوماسیون و کنترل بهینه فرآیندها، بهبود نظافت صنعتی و حفظ شرایط بهداشتی در محیط‌های صنعتی انجام شود. از این رو، پایش وضعیت و نظافت صنعتی می‌توانند به‌طور هماهنگ با یکدیگر مورد استفاده قرار گیرند تا به بهبود کارایی و کیفیت محیط‌های صنعتی کمک کنند.

بشخصه نظافت صنعتی را لازمه بهتر انجام شدن فعالیت‌های پایش وضعیت می‌دانم. می‌توان گفت نظافت صنعتی بازرسی فنی هم است. بعضی وقت‌ها پرسنل زحمتکش نظافت صنعتی مواردی در حین فعالیتشان می‌بینند که شاید یک دیتابردار یا اپراتور نبیند واگر اهمیت این دو موضوع درست شناخته شود قطعاً می‌توان با کمک این نیروها در کاهش هزینه‌های نت و کاهش توقفات که هدف اصلی پایش وضعیت است تأثیر زیادی گذاشت.

خیلی از شرکت‌ها برای پرسنل نظافت صنعتی، دوره‌های بازرسی برگزار می‌کنند. خود بنده تقریباً تا به حال دو سه مورد آموزش برای پرسنل نظافت صنعتی صنایع مختلف داشته‌ام.

ویک‌کلین نظافت صنعتی در صنف شما به چه شکل انجام می‌شود و چه تأثیری بر روند پایش وضعیت دارد؟
نظافت صنعتی در صنایع فولاد به وسیله استفاده از تجهیزات و مواد نظافتی مناسب از جمله مکنده‌ها، ماشین‌آلات پیشرفته و مواد شوینده انجام می‌شود. نظافت صنعتی شامل تمیزکاری و بهداشت محیط‌های صنعتی و حفظ شرایط بهداشتی و نظافتی در محیط کار است. انجام نظافت صنعتی به‌طور منظم و مرتب بر روی تجهیزات، سطوح و فضاهای کاری، به خوبی از وضعیت و سلامتی

- سازگار با محیط‌زیست:** در نظافت شیمیایی از مواد شیمیایی تخصصی استفاده می‌شود که سازگار با محیط زیست و ایمن برای دفع باشند.

- هزینه‌های نگهداری کمتر:** می‌تواند با جلوگیری از خرابی تجهیزات و افزایش طول عمر آنها به کاهش هزینه‌های نگهداری کمک کند.

- انطباق با مقررات:** با حذف آلاینده‌ها و اطمینان از اینکه تجهیزات در شرایط کاری خوب هستند به اطمینان از رعایت مقررات زیست‌محیطی و ایمنی کمک می‌کند.

- راه‌اندازی سریع‌تر:** می‌تواند با حذف آلاینده‌هایی که ممکن است در حین ذخیره‌سازی یا حمل‌ونقل جمع شده‌اند، به آماده‌سازی سریع تجهیزات برای راه‌اندازی کمک کند.

- قابلیت اطمینان عملیاتی بهبود یافته:** با جلوگیری از خرابی تجهیزات و کاهش نیاز به تعمیر و نگهداری برنامه‌ریزی نشده به بهبود قابلیت اطمینان عملیاتی کمک می‌کند. 📌

گفت‌وگوی اختصاصی با کامران شهبازی، دبیر اجرایی سمینار پایش وضعیت و عیب‌یابی تجهیزات

نظافت صنعتی تأثیر بسزایی در روند پایش دارد

کامران شهبازی که مدرک دکترای مدیریت منابع انسانی دارد، در حال حاضر دبیر اجرایی سمینار پایش وضعیت شرکت فولاد آلیاژی ایران و مسئول پایش وضعیت و عیب‌یابی تجهیزات این شرکت است. با او پیرامون «پایش وضعیت» و همچنین «نظافت صنعتی» گپ و گفتی داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

بهداشتی و نظافتی بالا دارند، پایش وضعیت مواردی مانند دما، فشار، رطوبت و سایر پارامترهای مهم محیطی، به منظور حفظ شرایط بهداشتی و نظافتی مناسب انجام می‌شود.

به علاوه، از فناوری‌های پیشرفته برای پایش و نظارت بر وضعیت تجهیزات و دستگاه‌ها استفاده می‌شود تا از طریق اتوماسیون و کنترل بهینه فرآیندها، بهبود نظافت صنعتی و حفظ شرایط بهداشتی در محیط‌های صنعتی انجام شود. از این رو، پایش وضعیت و نظافت صنعتی می‌توانند به‌طور هماهنگ با یکدیگر مورد استفاده قرار گیرند تا به بهبود کارایی و کیفیت محیط‌های صنعتی کمک کنند.

بشخصه نظافت صنعتی را لازمه بهتر انجام شدن فعالیت‌های پایش وضعیت می‌دانم. می‌توان گفت نظافت صنعتی بازرسی فنی هم است. بعضی وقت‌ها پرسنل زحمتکش نظافت صنعتی مواردی در حین فعالیتشان می‌بینند که شاید یک دیتابردار یا اپراتور نبیند واگر اهمیت این دو موضوع درست شناخته شود قطعاً می‌توان با کمک این نیروها در کاهش هزینه‌های نت و کاهش توقفات که هدف اصلی پایش وضعیت است تأثیر زیادی گذاشت.

خیلی از شرکت‌ها برای پرسنل نظافت صنعتی، دوره‌های بازرسی برگزار می‌کنند. خود بنده تقریباً تا به حال دو سه مورد آموزش برای پرسنل نظافت صنعتی صنایع مختلف داشته‌ام.

ویک‌کلین از سمینار پایش وضعیت و عیب‌یابی تجهیزات که در یزد برگزار می‌شود برایمان بگویند.
سمینار پایش وضعیت و عیب‌یابی تجهیزاتی که در یزد با نام شرکت بزرگ فولاد آلیاژی ایران برگزار می‌شود، به منظور ارتقاء دانش و آگاهی افراد در زمینه پایش وضعیت و عیب‌یابی تجهیزات صنعتی است. این سمینار معمولاً شامل جلسات آموزشی، کارگاه‌ها و ارائه‌های تخصصی توسط صاحبان دانش و تجربه در زمینه پایش و عیب‌یابی و اتاق‌های هم‌اندیشی و برپایی نمایشگاه جانبی مرتبط است که به امید خدا در روزهای ۱۷ و ۱۸ مهرماه سال جاری سومین دوره این سمینار به میزبانی شرکت فولاد آلیاژی ایران برگزار می‌شود.

سمینار «پایش وضعیت» سال گذشته به‌صورت بین‌المللی برگزار شد و چندین استاد از کشورهای ترکیه و روسیه داشتیم و محور اصلی آن ارائه تجربه کاری یا مورد‌کاوی‌هایی است که در صنعت رخ داده. دوره‌های اول و دوم این سمینار با حضور بیش از ۵۰۰ نفر از صنایع مختلف کشور برگزار شد و برای سومین سمینار برنامه‌ریزی‌های لازم انجام شده است و امیدواریم با یاری خداوند متعال با افزایش تعداد کارگاه‌ها و ارائه‌های مورد‌کاوی‌ها، از سال‌های قبل باکیفیت‌تر و بهتر برگزار شود.

البته در اینجا جا دارد از مدیریت عالی سازمان جناب آقای مهندس کمال‌زاده و بقیه همکاران خوبم در روابط عمومی، حراست، منابع انسانی، ایمنی فنی و بازرسی فنی و پایش وضعیت و مرکز کامپیوتر تشکر و قدردانی کنم.

ویک‌کلین برگزاری نمایشگاه نفت و گاز را در رابطه با فعالیت خودتان چگونه ارزیابی می‌کنید و چه پیشنهاداتی برای هر چه بهتر و پربارتر برگزار شدن این نمایشگاه دارید؟
برگزاری نمایشگاه نفت و گاز را بسیار مهم و ارزشمند ارزیابی می‌کنم زیرا این نوع رویدادها فرصت مناسبی برای آشنایی با جدیدترین فناوری‌ها، محصولات و خدمات مرتبط با صنایع نفت و گاز یا حتی در صنعت فولاد فراهم می‌کنند. برای بهتر و پربارتر برگزار شدن نمایشگاه نفت و گاز، پیشنهادت زیر را مطرح می‌کنم:

۱ - جذب شرکت‌های معتبر و بزرگ در صنعت نفت و گاز برای حضور در نمایشگاه به منظور جلب توجه بیشتر.

۲- برگزاری سخنرانی‌ها و کارگاه‌های آموزشی توسط صاحبان دانش و تجربه در حوزه نفت و گاز.

۳- فراهم کردن فضای مناسب برای ارتباط مستقیم بین شرکت‌ها، تأمین‌کنندگان و مشتریان.

۴ - استفاده از فناوری‌های نوین مانند واقعیت مجازی و هوش مصنوعی برای جذب توجه بیشتر و تجربه بهتر شرکت‌کنندگان.

۵ - تبلیغات قوی و استفاده از رسانه‌های اجتماعی برای افزایش شناخت عمومی نسبت به نمایشگاه.

با رعایت پیشنهادت فوق، می‌توان به برگزاری موفق‌تر و مفیدتری از این نمایشگاه دست یافت. 📌

آمار و ارقام

نفت چه زمانی کشف شد؟

نخستین کسی که به فکر حفاری برای استخراج نفت افتاد، یک حقوقدان نیویورکی به نام جورج بیسل بود. او نمونه‌ای از نفت خام پنسیلوانیا را برای دانشمندی به نام پنجامین سیلیمان در دانشگاه پیل فرستاد. سیلیمان در گزارش خود نوشت که از نفت می‌توان محصولات مهم و با ارزش بسیاری به دست آورد؛ انواع نفت چراغ، روغن‌های روان‌کننده صنعتی، گاز مخصوص روشنایی، موم پارافینی برای انواع شمع و مانند این‌ها. گزارش سیلیمان مردان کسب‌وکار را متقاعد کرد که راه پول درآوردن روی آوردن به نفت است.

پس از آن بیسل برای حفاری و استخراج نفت در حوالی تیتوسویل در پنسیلوانیا شخصی به نام ادوین دریک را استخدام کرد. کوشش‌های این دو نفر در روز ۲۷ اوت ۱۸۵۹ نتیجه داد و چاه حفر شده به نفت رسید. خبر این اکتشاف به سرعت در همه جا پیچید. مردم برای خریدن یا اجاره کردن زمین‌هایی که احتمال پیدا شدن نفت در آن‌ها می‌رفت، یورش بردند. تب نفت به راه افتاد و به بخش‌های دیگری از ایالات متحده آمریکا، کانادا و اروپا نیز سرایت کرد. پس از گسترش تولید و افزایش دانش بشر درباره نفت، برای محصولات نفتی کاربردهای تازه‌ای از جمله استفاده به عنوان سوخت پیدا شد و تقاضا برای نفت فزونی یافت.

حدود ۴۰ سال پس از نخستین اکتشاف نفت در ایالات متحده آمریکا و با افزایش تلاش‌ها برای کشف نفت، جست‌وجوها برای یافتن نفت به ایران نیز رسید. نخستین فردی که در ایران به اکتشاف نفت پرداخت یک میلیون استرالیایی به نام ویلیام ناکسی داریسی بود. او پس از آنکه گزارش رضایت‌بخشی از احتمال وجود ذخائر نفت در ایران توسط زمین‌شناسان اعزامی خود به ایران دریافت کرد، در سال ۱۹۰۱ نماینده خود به نام ماریوت را به دربار ایران فرستاد و توانست امتیاز اکتشاف و استخراج نفت در تمام ایران - به جز پنج استان شمالی - را از مظفرالدین شاه بگیرد.

با این وجود، کار اکتشاف و حفاری چاه‌های نفت در ایران به علت نامنی نبود راه به کندی پیش می‌رفت، تا آنکه داریسی در تابستان ۱۹۰۳ در عمق ۵۰۷ متری به گاز و کمی نفت رسید. با این وجود او به نتایج مطلوبی دست پیدا نکرد و پس از چند سال تصمیم گرفت از ادامه کار صرف‌نظر کند، اما اثر مساعدت و جسارت برخی از مدیران و مهندسان داریسی، پس از تلاش‌های گسترده سرانجام در سال ۱۹۰۸ میلادی در منطقه مسجد سلیمان یکی از چاه‌ها به نفت رسید و پس از آن ایران به عنوان یکی از کشورهای دارای منابع بالقوه نفت شناسایی و استخراج نفت در آن آغاز شد. □

منابع:

۱. برگرفته از مجموعه کتاب‌های «باز هم به من یگو چرا» اثر آرکدی لئوکوم، ترجمه دکتر سید محمد هاشمی؛ با کمی تغییر و اضافات.
۲. تاریخچه اکتشاف نفت در ایران، دانشنامه رشد.

گفت‌وگوی اختصاصی با سمیه جعفری، مدیر بازرگانی شرکت پترو صنعت عادل

کاهش زیان وارد شده به اپراتور، مزیت استفاده از دستگاه نظافت صنعتی

سمیه جعفری که در حال حاضر مدیر بازرگانی شرکت پترو صنعت عادل است، ۳۵ سال دارد و فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد MBA از دانشگاه علامه طباطبایی است. با او که از سال ۱۳۸۶ شروع به کار کرده و از سال ۱۳۹۰ به طور تخصصی در شرکت پترو صنعت عادل مشغول به کار است گپ و گفتی داشتیم که می‌خوانید.

ویکلین پیرامون زمینه کاری شرکت پتروصنعت عادل برایمان یگوید و اینکه چند سال است شرکت شما در این زمینه مشغول به فعالیت است؟

پترو صنعت عادل حدود ۲۰ سال قدمت دارد و در حوزه ساخت تجهیزات پایبندنگ در صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و نیروگاه، سوابق خوبی را از خودش به جای گذاشته است. در واقع محصولات اصلی شرکت، فلنج‌ها و اتصالات هستند که جزء موارد مصرفی در این صنعت به شمار می‌آیند. ابتدای فعالیت بنده در واحدهای فروش و خرید توأمان بوده و از ۶ سال گذشته تا به امروز مدیر بازرگانی شرکت هستم.

شرکت پترو صنعت عادل به‌عنوان طراح و سازنده انواع فلنج، اتصالات، انواع اورفیس و... از سال ۱۳۸۴ شروع به فعالیت کرده است. این شرکت علاوه بر عضویت در وندور لیست جامع وزارت نفت در اکثر پروژه‌های ملی کشور به عنوان یکی از برترین سازندگان فلنج و اتصالات حضور داشته است.

ویکلین مواد اولیه کارخانه از چه منابعی تأمین می‌شود؟ خوشبختانه باید بگویم عمده مواد اولیه مورد نیاز شرکت از منابع داخلی تأمین می‌شوند و شرکت‌های بسیار موفق ذوب‌ریز و فولادی که مطابق کلاس‌های جهانی اقدام به تولید مواد مورد نیاز ما کرده‌اند، چندین سال است وابستگی ما به واردات را بسیار کاهش داده‌اند.

ویکلین شرکت موفق به اخذ چه گواهینامه‌های بین‌المللی شده است؟ این شرکت موفق به اخذ این گواهینامه‌ها شده است: ISO9001, ISO10002, ISO10004, ISO14001, ISO29001, IMS و ISO45001.

ویکلین لطفاً مهمترین پروژه‌هایی که شرکت شما تا به امروز در زمینه تأمین کالای مورد نیاز با آنها همکاری داشته را نام ببرید.

پروژه‌های انجام شده شرکت عبارتند از: مخازن نفت خام گوره جاسک، طرح الفین توسعه پتروشیمی کنگان، توسعه میدان نفتی اهواز ۲۳۵، طرح توسعه و نگهداشت میدان آسماری، میدان نفتی لالی، سولابدر و اهواز ۱۴، پروژه HDPE تبریز، نمک‌زدایی مارون ۳ و ۵، ایزومراسیون پالایشگاه شیراز و...

ویکلین در حال حاضر شرکت شما با کدام پروژه‌ها در حال همکاری است؟

پروژه‌های در حال انجام شرکت عبارتند از: میدان نفتی بی بی حکیمه، پالایش نفت اصفهان، نمک‌زدایی و فشار افزایشی آغاچاری ۲ و پازنان ۱.

تأمین تجهیزات ایستگاه گاز دهلران، ایستگاه تقویت فشار گاز اردستان دهشیر، بهسازی مشعل‌های نفت و گاز کارون پروژه فلر، نفت و گاز گچساران، تقویت فشار گاز چشمه خوش و...

ویکلین مزایای رقابتی شرکت پترو صنعت عادل چیست؟ چابکی و سرعت اجرای کارها را می‌توان مهم‌ترین مزیت رقابتی شرکت دانست. همچنین ارائه قیمت‌های رقابتی و بهره‌گیری از نیروهای جوان و متخصص در اکثر واحدها و انعطافی که در اجرای پروژه‌ها با حوزه کارفرمایی برقرار می‌کند.

ویکلین برای نظافت فضای کارخانه و تجهیزات، چه تمهیداتی اندیشیده شده؟ آیا برای نظافت فضاهای مختلف کارخانه و همچنین تجهیزات از دستگاه‌های به‌روز صنعتی استفاده می‌کنید؟

ما در شرکت تلاش کردیم با استفاده از دستگاه‌های مکانیزه و صنعتی بتوانیم حوزه ایمنی و بهداشت و نظافت را بهبود بخشیم. در یک سری از بخش‌ها مثل تفکیک زباله‌ها و جمع‌آوری سفاله‌ها پیشرفت داشتیم ولی قطعاً به تجهیزات به‌روزتر برای پیشبرد شرایط نظافتی فضای داخلی و خارجی کارخانه نیاز داریم.

ویکلین مزیت استفاده از دستگاه‌های نظافتی و بهره‌گیری از تکنولوژی روز چیست؟ از مزیت‌ها می‌توان به کاهش نیاز به حضور نیروی انسانی و بالطبع کاهش زیان وارد شده به افراد نظافتچی و ارتقاء سلامت بهداشتی کارکنان اشاره کرد. همچنین سرعت و کیفیت انجام کار قطعاً بهبود چشم‌گیری در صورت استفاده از این تجهیزات خواهد داشت.

ویکلین نمایشگاه نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی را که یکی از مهمترین و بزرگترین نمایشگاه‌های ایران است، در رابطه با تأثیرش در فرایند جذب مشتری در فعالیت شما چگونه توصیف می‌کنید؟

در واقع پتروصنعت عادل بیش از ۱۷ سال متوالی است که در نمایشگاه‌های نفت، گاز و پتروشیمی حضور مستمر دارد. هم در تهران و هم در اهواز و اخیراً در

شهرهای دیگر مانند کیش، شیراز، اصفهان و عسلویه و... هدف اصلی شرکت به‌خصوص در ۱۰ سال گذشته بیشتر به حوزه ارتباط و فراهم کردن بستری جهت حل و فصل مسائل با حوزه کارفرمایی بوده تا جذب مشتری جدید. اما با توجه به استقبال و علاقه‌ای که شرکت‌های متنوع برای حضور در این نمایشگاه‌ها داشتند، قاعدتاً در جذب مشتری جدید هم موفقیت‌های خوبی داشتیم.

ویکلین برای هرچه بهتر و مؤثر تر برگزار شدن نمایشگاه نفت و گاز چه پیشنهاداتی دارید؟

فراهم آوردن بستری جهت استفاده از هوش مصنوعی، مکانیزه کردن نمایشگاه با توجه به وسعت و بزرگی آن جهت بهره‌برداری از اطلاعات شرکت‌کنندگان و بازدیدکنندگان مثلاً از طریق ضبط تصاویر و ثبت و ارائه اطلاعات و... به درخواست‌کنندگان، فراهم آوردن بستر گفت‌وگوی آنلاین با اتاق بازرگانی و سایر اصناف مرتبط با توجه به مشارکت شرکت‌های سازنده از سایر کشورها، ارائه تبلیغات در سطح و کلاس بین‌المللی جهت جذب هر چه بهتر مشارکت‌کنندگان خارجی. □

ویکلین

پنج سال و ۳۸ شماره با تنها نشریه تخصصی نظافت صنعتی ایران

برای مشاهده آنلاین تمامی شماره‌های ویکی کلین، اسکن کنید.

wikicleanmag
www.wikiClean.ir

نظافت صنعتی

معرفی دو نوع دستگاه ضروری نظافت مکانیزه در پالایشگاهها

با توجه به تنوع زیاد دستگاههای نظافت صنعتی موجود در بازار، از آنجایی که تمامی بخشها در یک پالایشگاه نیاز به نظافت دقیق دارند، دیگر نیازی به انجام عملیات سخت و سنگین نظافتی، اختصاص تعداد زیادی نیروی خدماتی و صرف زمان طولانی برای نظافت نیست و تنها با خرید ماشین آلات نظافت صنعتی مناسب می توان تمامی عملیات را با دقت بالا انجام داد. «اسکرابر» و «واترجت» از جمله دو نمونه دستگاههای ضروری نظافت مکانیزه پالایشگاه هستند که در ادامه با کاربردهای هریک آشنا می شویم:

دستگاه اسکرابر

دستگاه اسکرابر سالهاست به عنوان اصلی ترین و تخصصی ترین دستگاه شست و شوی کف در مراکز مختلف اعم از صنعتی، تجاری و مسکونی مورد استفاده قرار می گیرد. تجهیز به برس دوار، مخازن مجزا برای نگهداری آب تمیز و کثیف و سیستم مکنده با اعمال فشاری یکنواخت به سطح زمین تمامی آلودگیها را از درز و شکاف کفپوشها بیرون می آورد. شست و شوی کف پالایشگاهها در بخشهای مختلف با خرید اسکرابر صنعتی یکی از اولین مراحل نظافت صنعتی پالایشگاه به شمار می آید. تمامی بخشها از کفپوش بخشهای ورودی، انبار، بخشهای اداری و... همگی با استفاده از دستگاه اسکرابر قابل شست و شوی هستند.

شست و شوی سطوح کف: ایجاد یک لایه عمیق از جرم و گردوغبار بر سطح کف، کاهش ایمنی کارکنان و افت کیفیت محصولات تولیدی تنها بخشی از پیامدی است که در صورت عدم شست و شوی به موقع و صحیح کف سالن پالایشگاه رخ خواهد داد. به علاوه به دلیل عبور و مرور وسایل نقلیه سنگین در بخشهای داخلی پالایشگاهها امکان انتقال سریع آلودگیها وجود دارد. در نتیجه لازم است تا با استفاده از دستگاه تخصصی شست و شوی کف، نظافت صنعتی پالایشگاه با سرعت بالا انجام شود. امکان شست و شوی مکانیزه و حذف آلودگیهای چرب و روغنی و رسوبها از سطح کف پالایشگاهها با استفاده از دستگاه کف شوی صنعتی وجود دارد.

نظافت انبار: ذخیره سازی مواد اولیه و محصولات نهایی گاهی برای یک بازه زمانی طولانی در انبارهای نفت و گاز انجام می شود، همچنین حجم رفت و آمد مداوم انجام شده به انبار برای ورود و خروج محصولات، بسته بندی و قراردادی آنها بسیار زیاد است و این امر موجب انتقال مقدار زیادی آلودگی به داخل انبارهای صنعتی می شود. اسکرابر صنعتی در دو مدل کابلی و شارژی با توجه به مساحت و محدودیتها از جمله فضای میان قفسهها، تعداد موانع و... قابل استفاده است. به کارگیری اسکرابر در نظافت صنعتی پالایشگاه به دلیل امکان خشک کردن سطح همزمان با شست و شوی، بدون ایجاد سطحی لغزنده و خطرناک، تمامی آلودگیها را از میان برمی دارد.

دستگاه واترجت صنعتی

دستگاههای واترجت صنعتی با توجه به فشار و دبی قابل ارائه، به انواع مختلف تقسیم بندی می شوند. مدل های مختلف این دستگاهها قادر به تأمین فشار کاری بالاتر از ۲۰۰۰ بار نیز بوده و باید متناسب با نوع و حجم آلودگی و قطر رسوب نسبت به انتخاب دستگاه مناسب اقدام کرد. در فرایند نظافت صنعتی پالایشگاه یک دستگاه واترجت می تواند در بخشهای مختلفی مورد استفاده قرار گیرد. از شست و شوی تخصصی تجهیزات تا از میان برداشتن آلودگی از وسایل نقلیه، سطوح کف، دیوارها و...

امکان استفاده از واترجت آب گرم و انواع نازلها با زاویه پاشش مختلف می تواند نظافتی دقیق تر را به همراه داشته باشد.

نظافت صنعتی با دستگاه واترجت آب گرم: بدون شک آب گرم از قدرت بالاتری در حذف آلودگیها به ویژه آلودگیهای روغنی و چرب برخوردار است. از این رو یکی از دستگاههای رایج نظافتی در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی، دستگاه واترجت آب گرم است که علاوه بر افزایش فشار، دمای آب خروجی را نیز افزایش داده و بدون نیاز به مواد شوینده می تواند آلودگیهای نفتی و روغنی را از میان بردارد. برای مثال رسوب کک قیر در مخازن پالایشگاهها، بدون سایش و آسیب به ساختار لوله به راحتی با استفاده از نازلهای مخصوص جمع آوری می شود.

شست و شوی مبدل حرارتی: در اثر انباشت و تجمع جرم و رسوب در مبدل حرارتی، ممکن است لولههای مبدل با گرفتگی، ترک، کارکرد نامناسب و یا نفوذ رو به رو شوند. این تجمع همچنین می تواند باعث آتش سوزی، افزایش آلودگی هوا و بروز مشکلاتی برای سلامت کارکنان شود چرا که استنشام بخارهای سمی و تماس مواد شیمیایی با دست و چشم می تواند مشکلات جدی برای کارکنان به همراه داشته باشد. همچنین مبدل های حرارتی به عنوان یکی از اصلی ترین تجهیزات در فرایند تولید صنایع به شمار می آیند که نگهداری دقیق از آنها از جمله اصلی ترین مراحل در نظافت صنعتی پالایشگاه است. دستگاه کارواش صنعتی یک وسیله پر قدرت به منظور حذف انواع رسوب و جرم از تمامی منافذ، شکافها و کلیه بخشهای بیرونی و درونی مبدل حرارتی بوده که برخلاف روشهای سنتی نظافت مبدل هیچ گونه آسیبی به فلز و بافت مبدل وارد نمی کند. ☑

نمایشگاه نفت و گاز: سکوی پرتاب نوآوری و دروازه های به سوی فرصتها

لیلی مرادی
کارشناس مطالعات بازار

نمایشگاههای نفت و گاز به عنوان سکویی بی نظیر، رهبران، نوآوران و ذینفعان صنعت نفت و گاز را از سراسر جهان گرد هم می آورند. این رویدادها به عنوان کانونهایی برای نمایش فناوریهای پیشرفته، تقویت اتحادهای استراتژیک و ترسیم مسیر تکامل بخش انرژی عمل می کنند و در قلب این نمایشگاهها مزایایی چون ایجاد و توسعه روابط تجاری، معرفی محصولات و خدمات جدید، انعقاد قراردادهای و توافقات جدید، آشنایی با آخرین روندها و فناوریها، تقویت حضور در بازار، ایجاد فرصتهای شغلی، انجام تحقیقات بازار و تقویت برند ایجاد می شود. با نگاهی جامع، به نقش محوری نمایشگاههای نفت و گاز در شکل دهی چشم انداز این صنعت می پردازیم.

تسهیل پیشرفت های تکنولوژیکی

در بطن نمایشگاههای نفت و گاز، نمایشگاهی پویا از نوآوریهای تکنولوژیکی وجود دارد که مرزها را درنوردیده و استانداردهای صنعت را بازتعریف می کند. این نمایشگاهها از پیشرفت های تکنیکهای اکتشاف و تولید تا نوآوریها در راه حل های انرژی های تجدیدپذیر، به عنوان کاتالیزور برای گسترش فناوری عمل می کنند. به شرکت کنندگان این فرصت داده می شود تا آخرین پیشرفت ها را از نزدیک مشاهده کنند و فرهنگ نوآوری و همکاری را که برای پیشبرد صنعت ضروری است، تقویت کنند.

تقویت مشارکتهای استراتژیک

نمایشگاههای نفت و گاز زمینه های حاصلخیز برای ایجاد مشارکتهای استراتژیک و اتحادهایی است که زیربنای رشد و پایداری صنعت را تشکیل می دهد. با حضور غول های صنعت، استارت آپ های نوظهور و نهادهای دولتی، این رویدادها فرصتهای شبکه سازی را فراتر از موانع جغرافیایی تسهیل می کنند. از طریق جلسات هماهنگ سازی مدیریت شده و تالارهای گفت و گوی تعاملی، شرکت کنندگان می توانند روابط همزیستی برقرار کنند، فرصتهای سرمایه گذاری را بررسی کنند و به سرمایه گذاریهای مشترک بپردازند که منجر به رشد و شکوفایی متقابل می شود.

پیمایش چشم اندازهای نظارتی

در دوره ای که با چارچوبهای نظارتی در حال تحول و آگاهی محیط زیستی بالا مشخص می شود، نمایشگاههای نفت و گاز، فضایی برای گفت و گو و تعامل در مورد موضوعات نظارتی مرتبط فراهم می کنند. این نمایشگاهها از بحث در مورد استراتژی های

کاهش آلودگی تا مناظره در مورد مدیریت پایدار منابع، به عنوان بوته های آزمایش برای شکل دهی سیاست هایی عمل می کنند که الزامات اقتصادی را با مسئولیت های زیست محیطی متعادل می کند. این رویدادها با گرد هم آوردن سیاست گذاران، کارشناسان صنعت و گروه های حامی، گفتمان سازنده ای را تقویت کرده و تسهیل گر تدوین چارچوبهای نظارتی برای توسعه پایدار هستند

پذیرش پایداری
در پاسخ به نگرانیهای فزاینده محیط زیستی و انتظارات جامعه، نمایشگاههای نفت و گاز به طور فزاینده ای پایداری را به عنوان یک اصل اساسی در دستور کار خود قرار می دهند. این نمایشگاهها از نمایش راه حل های انرژی های تجدیدپذیر تا برجسته سازی ابتکاراتی برای کاهش ردپای کربن، بر تعهد صنعت به مسئولیت های زیست محیطی و مدیریت پایدار منابع تأکید می کند. این رویدادها با حمایت از شیوه های پایدار و ترویج فناوریهای دوست دار محیط زیست، تغییر دائم به سمت آینده ای با انرژی پایدارتر را تسریع می کنند.

در اینجا به چند نمونه از مهم ترین نمایشگاههای نفت و گاز در جهان اشاره شده است:

- **نمایشگاه بین المللی نفت و گاز ایران (Iran Oil Show):** این نمایشگاه بزرگترین رویداد صنعت نفت و گاز در خاورمیانه است و هر ساله در ماه مه در تهران برگزار می شود.
- **نمایشگاه بین المللی نفت و گاز (CERAWeek):** این نمایشگاه سالانه در ماه مارس در هیوستون، تگزاس برگزار می شود و یکی از مهم ترین رویدادهای صنعت نفت و گاز در آمریکای شمالی است.
- **نمایشگاه و کنفرانس بین المللی نفت و گاز ابوظبی (ADIPEC):** این نمایشگاه سالانه در ماه نوامبر در ابوظبی، امارات متحده عربی برگزار می شود و یکی از بزرگترین رویدادهای صنعت نفت و گاز در خاورمیانه و شمال آفریقا است.
- **نمایشگاه بین المللی نفت و گاز مسکو (MIOGE):** این نمایشگاه سالانه در ماه ژوئن در مسکو، روسیه برگزار می شود و بزرگترین رویداد صنعت نفت و گاز در اروپای شرقی و آسیای مرکزی است. ☑

اهمیت تکمیل زنجیره ارزش در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی

صنعت نفت و گاز نقش برجسته ای در اقتصاد ایران و به ویژه تحقق اقتصاد مقاومتی دارد، به گونه ای که بندهای ۱۳، ۱۴، ۱۵ و ۱۸ سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی به این حوزه اختصاص یافته است. خام فروشی نفت در عین سادگی و سهل الوصول بودن، ضررانی را برای کشور به همراه دارد. بودجه جاری کشور را وابسته کرده، به راحتی تحریم پذیر است و از همه مهم تر کشور را از عواید تولید فرآورده های با ارزش نفتی محروم می کند. در مقابل رویکرد توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز بجای خام فروشی، موجب ایجاد ارزش افزوده و رونق صنایع مرتبط با آن، اشتغالزایی مستقیم و غیرمستقیم می شود و به علت معاملات خرد و متنوع و غیرقابل رصد از منظر فنی، امکان فروش و بازاریابی آن در شرایط تحریم و غیرتحریم راحت تر از نفت خام است و عملاً قابل تحریم نیست. همچنین با توجه به تغییر سبک زندگی در کشورهای توسعه یافته، مصرف مواد پتروشیمیایی برخلاف فرآورده های سوختی، روند روبه رشدی دارد و لذا تغییر رویکرد از خام فروشی به توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز، کاملاً ضروری، راهبردی و آینده نگرانه است.

حانیه شمس الهی
کارشناس کاتالیست

ارزیابی شرایط و اقتضات داخلی ایران و همچنین رویکرد «مقاوم سازی اقتصاد» نشان می دهد که مناسب ترین راهبرد برای کشور، توسعه «از ابتدا تا انتهای زنجیره» است. در راستای اجرای این راهبرد، مهمترین گامها عبارتند از:

الزامات سیاستی توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز
باید توجه کرد سیاستها و قوانینی که در راستای پیشبرد اهداف کشور تدوین می شود منجر به تغییر تعادل حکمرانی و ساختار نهادی در بخش های مختلف از جمله صنعت نفت و گاز می شود. نکته حائز اهمیت مواجهه فعالانه با این تغییرات و پیش بینی سازوکار مناسب در راستای ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بین ارکان فعال در این صنعت است.

الزامات اجرایی توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز
برای تحقق سیاست توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز علاوه بر انتخاب راهبرد و مدل درست و بهینه برای یک کشور توجه به الزامات اجرایی توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز ضروری است که مهم ترین آنها به شرح زیر است:

- **تحلیل بازار داخلی و خارجی محصولات**
- **تأمین پایدار خوراک و بوتیلیتی**
- **مکان یابی طرحها شامل طرح های موردی یا هابهای شیمیایی**

و بالا بردن درجه ساخت داخل تا محصول نهایی به منظور جایگزینی صادرات فرآورده های نفتی و محصولات پتروشیمی با نفت و گاز، مقابله با ضربه پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز و تغییر نگاه به نفت و گاز از منبع تأمین بودجه عمومی به منابع سرمایه های آینده به عنوان عوامل زمینه ساز اقتصاد متنوع و پایدار.

- ۱- توسعه محصولات زنجیره ارزش
- ۲- حمایت از صادرات محصولات غیرنفتی
- ۳- گسترش تحقیقات و نوآوری در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی
- ۴- واگذاری بنگاه های دولتی
- ۵- جذب سرمایه

بهبود فرآیندهای موجود در پالایشگاهها و پتروشیمی و استفاده از تکنولوژی های روز دنیا به منظور ارتقاء سطح بهره وری، با دنبال کردن موضوع دسترسی به تکنولوژی های روز دنیا نیز پاسخگوی نیازهای صنعت در این راستا خواهد بود.

با توجه به عوارض خام فروشی نفت مانند تحریم پذیر شدن اقتصاد کشور، توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز از اهمیت خاصی برخوردار است. از همین رو گزارش حاضر به بررسی راهبردها و الزامات این امر مهم پرداخته است. بررسی ها نشان دهنده این امر هستند که سه راهبرد کلی توسعه از «ابتدا تا انتهای زنجیره»، «از ابتدا تا میانه زنجیره» و «از میانه تا انتهای زنجیره» در رابطه با زنجیره ارزش نفت و گاز وجود دارد که در کشورهای مختلف با توجه به شرایط و سیاستگذاری های داخلی بکار گرفته شده است. ارزیابی شرایط و اقتضات داخلی ایران نشان می دهد که مناسب ترین راهبرد برای کشور، توسعه «از ابتدا تا انتهای زنجیره ارزش نفت و گاز» بوده و توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز با اتکا به فناوری های پیشرفته از جمله مدل های رسیدن به این راهبرد است. همچنین برای تحقق سیاست توسعه زنجیره ارزش نفت و گاز علاوه بر راهبردهای بیان شده توجه به الزامات اجرایی توسعه زنجیره ارزش مانند تحلیل بازار داخلی و خارجی محصولات ضروری به نظر می رسد. ☑

